

Kansainvälinen oikeusapu perheoikeudellisissa asioissa

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus ja oikeusperuste

Henkilötietoja käsitellään kansainvälisliityntäisten perheoikeudellisten pyyntöjen ja hakemusten hoitamiseksi ja välittämiseksi toimivaltaisille viranomaisille Suomessa ja ulkomailla. Käsittely on tarpeen oikeusministeriölle keskusviranomaisena kuuluvien lakisääteisten velvoitteiden hoitamiseksi.

Käsittely perustuu seuraaviin kansainvälisiin instrumentteihin:

- Bryssel II a –asetus (neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003) 15, 55 ja 56 artiklat,
- Haagin vuoden 1996 lastensuojelusopimuksen (SopS 9/2011) 8-9, 31-35 artiklat,
- Haagin vuoden 1980 lapsikaappausopimuksen (SopS 57/1994) 8 ja 21 artiklat,
- elatusapuausetus (neuvoston asetus (EY) N:o 4/2009),
- Haagin vuoden 2007 yleissopimus lasten ja muiden perheenjäsenten elatusavun kansainvälisestä perinnästä ja siihen liittyvä Haagin vuoden 2007 pöytäkirja elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista,
- New Yorkin yleissopimus vuodelta 1956 elatusavun perimisestä ulkomailla (SopS 37/1962),
- Yhdysvaltojen ja Suomen välillä ennen 1.1.2017 vireille tulleissa asioissa sovellettu kahdenvälinen sopimus (SopS 74/2007),
- Suomen ja Kanadan Ontarion välinen vastavuoroisuusjärjestely (SopS 33/1990);

ja kansalliseen lainsäädäntöön:

- laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (186/1994) 35 §,
- laki tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa annetun neuvoston asetuksen soveltamisesta (1153/2004) 5 §,
- laki toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta (435/2009) 2 §,
- laki ulkomailla annetun elatusapua koskevan päätöksen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta (370/1983),
- laki elatusvelvoitteita koskevan neuvoston asetuksen ja elatusavun kansainvälisestä perinnästä tehdyn yleissopimuksen soveltamisesta (1077/2010) ja
- laki Suomen keskusviranomaisesta eräissä elatusapua koskevissa kansainvälisissä asioissa (1076/2010).

Käsiteltävät asiaryhmät ja niihin liittyvät henkilötietotyypit

Kansainväliset oikeusapupyynnöt perheasioissa käsittävät seuraavia asiaryhmiä: Lapsen palauttamishakemukset, lapsen tapaamisoikeuden toteuttaminen, lastensuojeluasiat ja elatusavun perintä.

Käsiteltäviä henkilötietotyyppisiä voivat olla esimerkiksi lapsen nimi, vanhempien nimet, lapsen ja vanhempien syntymäajat, henkilötunnukset, osoitteet ja lapsen huoltoa koskevat tiedot. Lisäksi tietyissä tapauksissa voidaan käsitellä myös mahdollista lastensuojelun asiakkuutta koskevia tietoja, lapsen

terveystietoja, tietoja lapsen olosuhteista ja olinpaikasta, tietoja vanhempien olosuhteista sekä kuvia lapsesta ja vanhemmista. Elatusasioissa käsitellään lapsen ja vanhempien taloudellista asemaa koskevia tietoja. Tietoja käsitellään vain siinä laajuudessa kuin se on tarpeen ja välttämätöntä asian käsittelemiseksi.

Tietojen kerääminen

Pääsääntöisesti tiedot saadaan hakijalta sekä asiaa käsitteleviltä Suomen ja toisen valtion toimivaltaisilta viranomaisilta (pääsääntöisesti sosiaaliviranomaiset ja eri sopimusten mukaiset keskusviranomaiset) Tietoja voidaan saada myös asiaan osalliselta. Tietoja voidaan hakea myös väestötietojärjestelmästä.

Tietojen luovuttaminen

Oikeusministeriö voi luovuttaa käsiteltävänä olevia tietoja asiaan osallisille ja asian käsittelemiseksi pyynnön tehneen tai vastaanottavan valtion toimivaltaisille viranomaisille (sosiaaliviranomaiset) ja keskusviranomaisille.

Tietojen siirtäminen Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Tietoja voidaan käsiteltävissä asioissa siirtää Euroopan talousalueen ulkopuolelle asiaan sovellettavien kansainvälisten sopimusten nojalla.